हिमक्रीडानाम् आनन्दम् अनुभवितुम् आगच्छन्ति। अयं हि पर्वतानां राजा।

I. एकपदेन उत्तरत।

1. कः पर्वतानां राजा? _____
2. हिमालयः भारतस्य कस्यां दिशायां स्थितः? _____
3. हिमालयस्य उन्नततमम् शिखरम् किम् _____
4. अत्र अनेकाः काः जायन्ते? _____

उत्तरम्–

1. हिमालयः 2. उत्तरस्याम् 3. माऊँट-ऐवरेस्ट् 4. ओषधयः

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत।

1. कानि सर्वं वर्षं हिमेन आच्छादितानि?.....
2. पर्यटकाः अत्र किमर्थम् आगच्छन्ति?.....

उत्तरम्–

1. हिमालस्य कानिचित् शिखराणि सर्वं वर्षं हिमेन आच्छादितानि।
2. पर्यटकाः अत्र हिमक्रीडानाम् आनन्दम् अनुभवितुम आगच्छन्ति।

III. भाषिककार्यम्–यथानिर्देशम् उत्तरत–

(क) 1. 'अत्र अनेकाः ओषधयः जायन्ते इति वाक्ये 'जायन्ते' क्रियापदस्य कर्त्ता कः?_____
(अत्र, ओषधयः, अनेकाः)

2. अस्मिन् वाक्ये किम् अव्ययपदम् प्रयुक्तम्?_____

3. अत्र किम् विशेषणम्? _____

4. _____ (ए. व.) _____ (द्वि. व.) ओषधयः (ब. व.)

(ख) **'अनेकाः नद्यः हिमालयात् निर्गछन्ति' इति वाक्ये–**

(*i*) हिमालयात् = _____ विभक्तिः _____ वचनम्

(*ii*) निर्गच्छन्ति = _____ उपसर्ग _____ धातुः

(सप्तमी एकवचनम्, प्रथमा द्विवचनम्, प्रथमा बहुवचनम्)

(*iii*) _____ (ए.व.) _____ (द्वि. व.) नद्यः (ब. व.)

(ग) **पर्यायम् लिखत।** (*i*) पर्वतः = _____ (*ii*) गृहम् = _____

विपर्यायम् लिखत। (*i*) लघुम् = _____ (*ii*) दक्षिणस्याम् = _____

उत्तरम्–

(क) 1. ओषधयः 2. अत्र 3. अनेकाः 4. ओषधिः ओषधी____

(ख) 1. पञ्चमी एकवचनम् 2. निः गम् 3. नदी, नद्यौ

(ग) 1. (*i*) गिरिः (*ii*) आलयः 2. (*i*) विशालम् (*ii*) उत्तरस्याम्।

7. प्रातः काल अति सुखकरः भवति। खगाः मधुरं कूजन्ति। उद्यानेषु पुष्पाणि विकसन्ति। पवनः सुगन्धः शुद्धः च अस्ति। जनाः भ्रमणाय व्यायामाय वा गच्छन्ति। यदा पूर्वस्यां दिशायाम् सूर्यः उदयं गच्छति तदा क्षितिजस्य शोभा दर्शनीया भवति। एतत् मनोहरं दृश्यम् दृष्ट्वा चित्तम् प्रसन्नम् भवति। प्रातः सर्वे जनाः स्व-स्व-कार्यम् उल्लासेन कुर्वन्ति। परम् अलसाः सुप्ताः सन्ति। छात्राः प्रसन्नमुखेन विद्यालयम् पठनाय गच्छन्ति। सर्वे नवजीवनम् अनुभवन्ति।

I. एकपदेन उत्तरम्–

1. प्रातःकाल **कीदृशः** भवति?
2. **के** मधुरं कूजन्ति?
3. जनाः **किमर्थम्** गच्छन्ति?
4. सर्वे **किम्** अनुभवन्ति?

II. एकवाक्येन उत्तरम्–

छात्राः प्रातः किम् कुर्वन्ति?

.....

III. (क) 'पूर्वस्यांदिशायाम्'–अत्र किम् विशेषणपदम्?.....

(ख) यथानिर्देशम् उत्तरत–

(*i*) कुर्वन्ति = अनु + ... धातु ..... लकारः ..... पुरुषः ..... वचनम्

(*ii*) दृष्ट्वा = ... धातु ..... प्रत्ययः

(*iii*) पठनाय = ... विभक्तिः ..... वचनम्

(*iv*) नवजीवनम् = ... विभक्तिः ..... वचनम्

(ग) विलोमपदं लिखत–

(*i*) पश्चिमायाम् =

(*ii*) अस्तं गच्छति =

(घ) समानार्थकं पदम् लिखत–

(*i*) सुन्दरम् =

(*ii*) रविः =

(ङ) एकवचने परिवर्त्य वाक्यं पुनः लिखत–

(*i*) उद्यानेषु पुष्पाणि विकसन्ति।

(*ii*) खगाः मधुरं कूजन्ति।

उत्तरम्– I. 1. सुखकरः, 2. खगाः, 3. भ्रमणाय/व्यायामाय, 4. नवजीवनम्

II. छात्राः प्रातः विद्यालयम् पठनाय गच्छन्ति।

III. (क) पूर्वस्यां

(ख) 1. कृ धातु, लट् लकार, प्रथम पुरुषः

2. दृश् धातुः, तुमुन्प्रत्ययः,

3. चतुर्थी विभक्तिः एकवचनम्

4. द्वितीया विभक्तिः एकवचनम्

(ग) (*i*) पूर्वस्याम् (*ii*) उदयं गच्छति

(घ) (*i*) मनोहरं (*ii*) सूर्यः

(ङ) (*i*) उद्याने पुष्पं विकसति। (*ii*) खगः मधुरं कूजति।

********** END **********